

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 118/11
Luxemburg, 27 octombrie 2011

Hotărârea în cauza C-255/09
Comisia/Portugalia

Reglementarea portugheză în materie de rambursare a îngrijirilor medicale acordate în afara mediului spitalicesc într-un alt stat membru este contrară dreptului Uniunii

Cu excepția îngrijirilor medicale care necesită utilizarea unor echipamente materiale complexe și costisitoare, statele membre trebuie să prevadă posibilitatea de a se obține rambursarea, potrivit propriilor bareme, a îngrijirilor medicale acordate în afara mediului spitalicesc atunci când acestea au fost acordate într-un alt stat membru fără autorizare prealabilă

În Portugalia, cu excepția cazurilor prevăzute de Regulamentul (CEE) nr. 1408/71¹, posibilitatea de a obține rambursarea cheltuielilor medicale din afara mediului spitalicesc efectuate într-un alt stat membru este limitată. Astfel, deși este adevărat că reglementarea portugheză prevede rambursarea cheltuielilor medicale din afara mediului spitalicesc legate de tratamentele medicale „foarte specializate” și care nu pot fi acordate în Portugalia, această rambursare este condiționată de obținerea unei triple autorizații prealabile (și anume, un raport medical detaliat favorabil, aprobarea acestui raport de către directorul medical al serviciului spitalicesc și decizia favorabilă a directorului direcției generale a spitalelor). Pentru celelalte îngrijiri medicale din afara mediului spitalicesc, dreptul portughez nu prevede nicio posibilitate de rambursare.

Considerând că acest regim portughez de rambursare a cheltuielilor medicale din afara mediului spitalicesc efectuate într-un alt stat membru este incompatibil cu libera prestare a serviciilor, Comisia a introdus prezenta acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor.

Între timp, la 5 octombrie 2010, Curtea de Justiție a hotărât² că este compatibil cu dreptul Uniunii ca un stat membru să condiționeze de **o autorizare prealabilă rambursarea cheltuielilor determinate de îngrijiri medicale în afara mediului spitalicesc** programate într-un alt stat membru, atunci când aceste îngrijiri medicale necesită utilizarea **unor echipamente medicale complexe și costisitoare**. În urma acestei hotărâri, Comisia a decis să modifice obiectul prezentei acțiuni. Prin urmare, **prezenta acțiune privește îngrijirile medicale din afara mediului spitalicesc acordate într-un alt stat membru, care nu implică utilizarea unor echipamente materiale complexe și costisitoare³ și care nu sunt acoperite de Regulamentul nr. 1408/71.**

În hotărârea sa de astăzi, Curtea amintește, cu titlu introductiv, că prestațiile medicale furnizate în schimbul unei remunerații intră în domeniul de aplicare al dispozițiilor referitoare la libera prestare a serviciilor. Or, **libera prestare a serviciilor se opune aplicării oricărei reglementări naționale al cărei efect este de a face ca prestarea de servicii între statele membre să fie mai dificilă decât prestarea de servicii realizată exclusiv în cadrul unui stat membru.**

¹ Și anume, atunci când starea de sănătate a lucrătorului afiliat la sistemul de sănătate portughez necesită prestații medicale pe parcursul șederii pe teritoriul unui alt stat membru (îngrijiri medicale neprevăzute) sau atunci când lucrătorul este autorizat în prealabil de instituția competentă să se deplaseze pe teritoriul unui alt stat membru pentru a beneficia de îngrijiri, potrivit baremelor aplicabile în statul membru de tratament (îngrijiri medicale programate în prealabil). Regulamentul Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 149, p. 2, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 26), înlocuit de Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82).

² Cauza Comisia/Franța (C-512/08), a se vedea de asemenea [Comunicatul de presă 97/10](#).

³ În mod mai concret, este vorba de echipamente materiale complexe și costisitoare enumerate limitativ în legislația națională, precum un aparat de imagistică sau de fotometrie prin rezonanță magnetică nucleară pentru utilizare clinică; un computer tomograf pentru utilizare medicală.

Pornind de la aceste precizări, Curtea examinează, **în primul rând, situația îngrijirilor medicale în afara mediului spitalicesc acordate într-un alt stat membru, care fac obiectul reglementării portugheze și care nu implică utilizarea de echipamente materiale complexe și costisitoare.**

În această privință, **Curtea consideră că regimul de autorizare prealabilă căruia îi este supusă rambursarea acestui tip de îngrijiri constituie o restricție privind libera prestare a serviciilor.** Astfel, Curtea consideră că perspectiva unei posibile nerambursări a cheltuielilor medicale ca urmare a unei decizii administrative negative este, în sine, de natură să descurajeze pacienții în cauză să se adreseze unui prestator de servicii medicale stabilit într-un alt stat membru. În plus legislația prevede suportarea cheltuielilor determinate de îngrijirile medicale acordate în străinătate numai în cazul excepțional în care sistemul de sănătate portughez nu dispune de o soluție de tratament pentru bolnavul afiliat la acest sistem. Condiția menționată este, prin însăși natura sa, susceptibilă să limiteze considerabil ipotezele în care o autorizație poate fi obținută.

În continuare, **Curtea consideră că această restricție nu poate fi justificată de motive imperative și, în special, de pretinsa existență a unui risc de a se aduce o atingere gravă echilibrului financiar al sistemului de securitate socială.**

Cu privire la acest aspect, Curtea arată că, având în vedere elementele care i-au fost prezentate, eliminarea cerinței cu privire la autorizarea prealabilă pentru acest tip de îngrijiri nu ar provoca deplasări transfrontaliere de pacienți de o asemenea importanță încât echilibrul financiar al sistemului portughez de securitate socială să fie grav perturbat. Astfel, făcând abstracție de cazurile de urgență, deplasările transfrontaliere de pacienți se manifestă preponderent în zonele de frontieră sau pentru tratamentul unor patologii specifice. În sfârșit, Curtea amintește că, în cazul în care asigurații se deplasează fără autorizație prealabilă într-un alt stat membru decât cel în care este stabilită casa de asigurări de sănătate de care aparțin pentru a beneficia acolo de îngrijiri medicale, ei pot pretinde suportarea îngrijirilor medicale care le-au fost acordate numai în limitele asigurării garantate de regimul de asigurări de sănătate din statul membru în care sunt afiliați.

La fel, **caracteristicile esențiale ale serviciului național de îngrijiri medicale portughez nu pot justifica restricția în cauză.** Cu privire la acest aspect, în special, Curtea amintește că statele membre care, precum Portugalia, au instituit un regim de prestații în natură (și anume, un regim în temeiul căruia asigurații nu au dreptul la rambursarea cheltuielilor efectuate pentru îngrijirile medicale, ci chiar la îngrijirile medicale în sine) sunt obligate să prevadă mecanisme de rambursare *a posteriori* a îngrijirilor medicale acordate într-un alt stat membru.

În consecință, Curtea concluzionează că **Portugalia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul liberei prestări a serviciilor întrucât a condiționat de eliberarea unei autorizații prealabile posibilitatea rambursării cheltuielilor medicale legate de tratamentele din afara mediului spitalicesc „foarte specializate” într-un alt stat membru și care nu implică utilizarea de echipamente materiale complexe și costisitoare.**

În al doilea rând, Curtea analizează **situația celorlalte îngrijiri medicale,** și anume îngrijirile în afara mediului spitalicesc acordate într-un alt stat membru, altele decât cele **care fac obiectul reglementării portugheze,** care nu implică utilizarea de echipamente materiale complexe și costisitoare și care nu sunt acoperite de Regulamentul nr. 1408/71.

În această privință, Curtea subliniază că dreptul portughez nu prevede vreo posibilitate de rambursare a acestui tip de îngrijiri - **precum consultația la un medic generalist sau la un dentist fără autorizare prealabilă.** Din moment ce nu există nicio posibilitate de rambursare pentru acest tip de îngrijiri, **Curtea concluzionează că Portugalia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul liberei prestări a serviciilor.**

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720